Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U002625

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 17-06-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Юдов Андрій Миколайович
2. Andrii M. Yudov

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0009-9255-7263

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 029

Назва наукової спеціальності: Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

Дата захисту: 12-08-2026

Спеціальність за освітою: Інформаційні системи та технології

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 00000000

Місцезнаходження: ------, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 14871

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 13.31, 13.31.11.21, 13.31.22.11

Тема дисертації:

1. Сервіси цифрових бібліотек у системі обслуговування користувачів

2. Services of digital libraries in the user service system

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено дослідженню сервісів цифрових бібліотек у системі обслуговування користувачів. Досягнення поставленої мети визначило вирішення таких завдань: з'ясувати стан наукового розроблення проблеми та джерельну базу дослідження; охарактеризувати нормативно-правові засади розвитку сервісів цифрових бібліотек в інформаційно-бібліотечній сфері; дослідити сутність і зміст понять «електронна бібліотека», «цифрова бібліотека», «бібліотечний сервіс», «сервіси цифрової бібліотеки», «користувач сервісів цифрової бібліотеки»; розкрити особливості цифрових бібліотек, які формують провідні бібліотеки України; представити обслуговування користувачів як систему; розглянути цифрову компетентність бібліотекарів та інформаційні потреби користувачів; окреслити перспективні напрями подальшого розвитку сервісів цифрових бібліотек у сучасних умовах. Об'єктом дослідження є обслуговування користувачів у цифровому середовищі, предметом – сервіси цифрових бібліотек у системі обслуговування користувачів. Установлено, що питання розбудови українського інформаційного середовища на сервісній основі електронних ресурсів та їхнього місця у системі комунікацій постійно перебуває в полі зору фахівців

Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Також важливим джерелом дослідження стали вебсайти провідних бібліотек України та платформи цифрових бібліотек. Їх формують провідні бібліотеки світу тощо. Зазначено, що в національному законодавстві в цілому сформовано засади розбудови інформаційного суспільства, ухвалено нормативно-правові акти, що регулюють діяльність бібліотечної галузі, зокрема впровадження інформаційно-комунікаційних технологій та формування електронних ресурсів. Поняття «цифрова бібліотека» витлумачено як сукупність цифрових творів (текст, аудіо, відео, графіка тощо) та об'єктів (комп'ютерних файлів), локалізованих на платформі й керованих відповідними сервісами через інтернет. Запропоновано власне визначення понять «сервіси цифрової бібліотеки» та «користувач сервісів цифрових бібліотек». Сервіси цифрової бібліотеки – це набір віртуальних інструментів, що вмонтовані в онлайн-платформи цифрових бібліотек, за допомогою яких користувач отримує зручний доступ до цифрових творів через інтернет з будь-якої точки світу 24/7. Користувач сервісів цифрових бібліотек – це особа, яка використовує різні сервіси цифрової бібліотеки під час пошуку цифрових творів та в роботі з ними. Беззаперечно, провідну роль в опануванні цифрового простору відіграють бібліотеки США. Інтернет-проєкт Digital Public Library of America об'єднав на одній платформі найкращі бібліотеки, архіви та музеї Сполучених Штатів Америки задля удоступнення їхніх ресурсів. Вагомим проєктним рішенням з оцифровування бібліотечних фондів у США є Програма створення Національної електронної бібліотеки, яку здійснюють під безпосереднім керівництвом головної бібліотеки країни – Бібліотеки Конгресу. Одним із перших проєктів на європейському континенті є Європейська бібліотека – онлайн-портал, що пропонує користувачам швидкий і легкий доступ до колекцій 48 національних бібліотек Європи та провідних європейських наукових бібліотек. У країнах Східної Європи активно розбудовуються національні бібліотечні портали зі зручними сервісами. Розбудова ресурсу національної документальної пам'яті – пріоритетний напрям діяльності українських бібліотек, архівів, музеїв та інших інституцій, пов'язаних з національною пам'яттю. Наймасштабніші проєкти з оцифровування ресурсів загальнонаціонального значення нині реалізовує Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Саме цифровізація уможливила втілення ідеї створення інтегрованого ресурсу «Електронна бібліотека "Україніка"» – зведеного бібліографічного та цифрового ресурсу документальної спадщини України з організацією доступу до довідкових, бібліографічних, текстових ресурсів, а також Цифрової бібліотеки історико-культурної спадщини, що містить оцифровані документи культурної спадщини українського народу задля збереження прийдешнім поколінням унікальних пам'яток писемності та знань, які можуть бути втраченими або суттєво пошкодженими, удоступнення для всіх охочих ознайомитися з ними, сприяння подальшого вивчення з боку дослідників. Визначено, що на сучасному етапі розвитку інформаційно-бібліотечної сфери дистанційні сервіси цифрових бібліотек розробляють з урахуванням фізичних, атмосферних, технічних, функціональних, операційних складників та розповсюдження позитивного досвіду. Ключові слова: бібліотечно-інформаційна сфера, інформаційні ресурси, воєнний стан, електронна бібліотека, користувач бібліотеки, інформаційний сервіс, публічна бібліотека, цифровізація, цифрова трансформація, цифрова компетентність, цифрова культура, дистанційне обслуговування.

2. The dissertation is devoted to the study of digital library services in the user service system. Achieving the research objective required addressing the following tasks: to clarify the current state of scholarly development of the problem and the source base of the study; to characterize the regulatory and legal framework for the development of digital library services in the information and library sector; to examine the essence and content of the concepts of "electronic library", "digital library", "library service", "digital library services", and "user of digital library services"; to identify the features of digital libraries developed by leading libraries of Ukraine; to present user services as a system; to consider the digital competence of librarians and the information needs of users; and to outline promising directions for the further development of digital library services under contemporary conditions. The object of the study is user services in the digital environment, while the subject is digital library services within the system of user services. It was established that the issue of developing the Ukrainian information environment on a service basis, electronic resources and their place in the communications system is constantly in the field of view of specialists of the V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine. Also, an important

source of research was the websites of leading libraries of Ukraine and digital library platforms formed by leading libraries of the world, etc. It is noted that the national legislation as a whole has formed the foundations for the development of an information society, and regulatory legal acts have been adopted that regulate the activities of the library industry, in particular the introduction of information and communication technologies and the formation of electronic resources. By the term "digital library", we mean a collection of digital works (texts, audio, video, graphics, etc.) and objects (computer files) hosted on a platform and managed by relevant services via the Internet. The paper proposes original definitions of the concepts of "digital library services" and "user of digital library services". Digital library services are defined as a set of virtual tools integrated into online digital library platforms that enable users to conveniently access digital works via the Internet from anywhere in the world, 24/7.A user of digital library services is defined as an individual who uses various digital library services to search for and work with digital works. Undoubtedly, the leading role in mastering the digital space is played by libraries in the United States. The Internet project Digital Public Library of America has united the best libraries, archives and museums of the United States of America on one platform to make their resources available. A significant project solution for digitizing library collections in the USA is the National Electronic Library Program, which is implemented under the direct leadership of the country's main library – the Library of Congress. One of the first projects on the European continent is the European Library – an online portal that offers users quick and easy access to the collections of 48 national libraries of Europe and leading European scientific libraries. In the countries of Eastern Europe, national library portals with convenient services are being actively developed. The development of the national documentary memory resource is a priority area of activity for Ukrainian libraries, archives, museums and other institutions related to national memory. The largest projects for digitizing resources of national importance are currently being implemented by the V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine. It is digitalization that made it possible to implement the idea of creating an integrated resource, the Electronic Library "Ukrainika" – a consolidated bibliographic and digital resource of the documentary heritage of Ukraine with the organization of access to reference, bibliographic, text resources, and the Digital Library of Historical and Cultural Heritage – contains digitized documents of the cultural heritage of the Ukrainian people in order to preserve for future generations unique monuments of writing and knowledge that may be lost or significantly damaged, making them available to all who wish to familiarize themselves with them, to facilitate further studies by researchers.
Keywords: library and information sphere, information resources, martial law, electronic library, library user, information service, public library, digitalization, digital transformation, digital competence, digital culture, remote service.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Юдов А. М. Традиційні та сучасні бібліотечні сервіси: трансформаційні перетворення. Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2023. № 3. С. 34–41.
- 2. Юдов А. Соціальні медіа як ефективний інструментарій віддалених сервісів цифрових бібліотек. Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. 2024. № 14. С. 55–64.
- 3. Юдов А. М. Електронні сервіси в діяльність українських бібліотек: нормативно-правове забезпечення. Вісник Харківської державної академії культури. 2025. № 67. С. 125–137.

- 4. Yudov A. (Юдов А.) The main types of recommendation systems in the context of development of digital libraries (Основні типи рекомендаційних систем в контексті розвитку цифрових бібліотек). Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку : матер. міжнар. наук. конф., 17–18 листоп. 2022 р. Харків : ХДАК, 2022. С. 226–228.
- 5. Юдов А. М. Перспективи обслуговування користувачів цифрових бібліотек. Молодіжна наука КНУКіМ – 2022 : матеріали Всеукр. звіт. наук.-практ. конф. здобувачів вищ. освіти і молодих учених, Київ, 24–25 листоп. 2022 р. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Ф-т післядиплом. освіти, Від. аспірантури і докторантури, Рада молодих вчених КНУКіМ, Студент. наук. т-во КНУКіМ ; оргком. конф.: Ю. В. Трач, М. В. Лисинюк, М. А. Бондар, К. В. Матвєєва. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2022. С. 20–23.
- 6. Юдов А. М. Бібліотечно-інформаційні фахівці XXI століття. Бібліотека. Люди. Війна. Втрати і звершення: зб. тез і повідомлень Всеукр. наук.-практ. конф., 8 листоп. 2023 р. Київ : [б. в.], 2023. С. 378–382.
- 7. Юдов А. М. Міжнародні проєкти цифрових бібліотек. Короленківські читання 2023 «Бібліотеки, архіви, музеї в умовах війни» : матеріали XXVI Всеукр. онлайн. наук.-практ. конф., 25–26 жовт. 2023 р. Харків: [б. в.], 2024. С. 141–145.
- 8. Юдов А. М До питання про традиційні та сучасні бібліотечні сервіси. Інформація, комунікація та управління знаннями в глобалізованому світі : зб. матеріалів Шостої міжнар. наук. конф., Київ, 18–20 травня 2023 р. Київ [б. в.], 2023. С. 156–159.
- 9. Юдов А. М. Групування користувачів цифрових бібліотек за рівнем володіння інформаційними технологіями: Зарубіжний досвід. Інформація, комунікація та управління знаннями в глобалізованому світі : зб. матеріалів Сьомої міжнар. наук. конф. (Київ, 23–25 травня 2024 р.) / упоряд. Н. І. Кобижча, М. М. Цілина. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2024. С. 147–148.
- 10. Юдов А. До питання класифікації користувачів цифрових бібліотек. Документно-інформаційні комунікації в умовах глобалізації: стан, проблеми та перспективи : матеріали IX Міжнародної наук.-практ. конф., 21 листоп. 2024 р. Полтава : [б. в.], 2024. С. 194–202.
- 11. Юдов А. Трансформації бібліотечних сервісів в Україні. Інформація, комунікація та управління знаннями в глобалізованому світі : зб. матеріалів Восьмої міжнар. наук. конф., м. Київ, 15–17 травня 2025 р. / редкол.: Ю. І. Горбань, Т. В. Новальська, О. О. Каракоз [та ін.]. ; упоряд. О. О. Гарачковська, Л. І. Прокопенко. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2025. Ч. 2. С. 36п38.
- 12. Юдов А. Цифрові сервіси публічних бібліотек України краєзнавчої тематики. Поєднати минуле, сучасне й майбутнє: краєзнавство на захисті історико-культурної спадщини України : зб. тез і повідомл. Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 5–6 листоп. 2025 р. Київ, 2025. С. 567–570.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0118U100212 0124U001231

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Збанацька Оксана Миколаївна

2. Oksana Zbanatska

Кваліфікація: д. соц. ком., професор, 27.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0413-7576

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Добровольська Вікторія Василівна
2. Viktoriia V. Dobrovolska

Кваліфікація: д. соц. ком., професор, 27.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0927-1179

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Григоревська Олена Вікторівна
2. Olena V. Hryhorevska

Кваліфікація: д. соц. ком., старший науковий співробітник, 27.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2099-0000

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 02136554

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Департамент освіти і науки, молоді та спорту виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Горбань Юрій Іванович
2. Yurii Horban

Кваліфікація: к. культ., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5837-4409

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Прокопенко Людмила Іванівна
2. Liudmyla Prokopenko

Кваліфікація: к. культ., доц., 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0657-4550

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Новальська Тетяна Василівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Новальська Тетяна Василівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Крилова Оксана Сергіївна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна